

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-63>

УДК 657.3:005.6.001.57:336.72

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ЗАПАСІВ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

COMPARATIVE ANALYSIS OF INVENTORY VALUATION METHODS IN ACCOUNTING AND THEIR IMPACT ON FINANCIAL RESULTS

Дутчак Ірина Богданівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-8069-7236>

Гордієнко Микола Іванович

кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри,
Сумський національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7524-8893>

Коверза Вікторія Семенівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри,
Маріупольський державний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1465-0584>

Dutchak Iryna

Ivan Franko National University of Lviv

Hordiienko Mykola

Sumy National Agrarian University

Koverza Viktoriia

Mariupol State University

Ця робота присвячена порівняльному аналізу різних методів оцінки запасів та їхньому впливу на фінансові результати. Метою цієї статті є всебічний аналіз та порівняння поширених методів оцінки запасів, таких як FIFO та середньозваженої собівартості, а також інших методів. Завдяки ґрунтовному аналізу інформації та аналізу існуючих наукових напрацювань, у цьому дослідженні розкрито різнобічний вплив різних методів оцінки запасів на ключові фінансові показники, такі як прибутковість, ліквідність та платоспроможність. Результати порівняльного аналізу вказують на важливість вибору відповідного методу оцінки запасів, адаптованого до конкретних потреб та обставин кожного підприємства. Незважаючи на те, що жоден метод не є універсальним, отримані результати наголошують на важливості прозорості, послідовності та дотримання принципів бухгалтерського обліку в практиці оцінки запасів.

Ключові слова: FIFO, вплив обліку на прибутковість, вплив на податкові зобов'язання, стратегії управління запасами, оцінка оборотних активів.

In accounting, inventory valuation methods play a crucial role in determining the financial position and performance of a company. This work is dedicated to a comparative analysis of various inventory valuation methods and their impact on financial results. The importance of this study is driven by the fact that inventory valuation plays a key role in reflecting the true financial position of an entity, influencing decision-making processes, financial reporting, and investor perception. The purpose of this article is to comprehensively analyze and compare common inventory valuation methods such as FIFO, weighted average cost, and others. Through comparative analysis in this study, the strengths, weaknesses, and characteristics of each method are examined, providing valuable analytical insights into their impact on financial reporting and performance indicators of the enterprise. By conducting thorough analysis of information and reviewing existing scholarly works, this research unveils the multifaceted impact of various inventory

valuation methods on key financial indicators such as profitability, liquidity, and solvency. It demonstrates how the choice of inventory valuation method can distort financial results, alter tax liabilities, and influence managerial decisions. The study also assesses the impact of inventory valuation methods on the quality of financial reporting and compliance with accounting standards. The results of the comparative analysis highlight the importance of selecting an appropriate inventory valuation method tailored to the specific needs and circumstances of each enterprise. While no method is universally applicable, the findings underscore the importance of transparency, consistency, and adherence to accounting principles in inventory valuation practice. The prospects for further research in this field are promising. Future studies could delve into a more detailed examination of the impact of technological advancements, global supply chain trends, and regulatory changes on inventory valuation methods. Additionally, exploring the consequences of adopting alternative valuation methods such as fair value accounting, and their integration with traditional methods, represents a promising direction for future research.

Key words: FIFO, impact of accounting on profitability, impact on tax liabilities, inventory management strategies, evaluation of current assets.

Постановка проблеми. Досліджується проблема порівняльного аналізу різних методів оцінки запасів у бухгалтерському обліку та їх подальший вплив на фінансові результати. Знання наслідків застосування різних методів оцінки запасів має важливе значення для зацікавлених сторін, зокрема менеджерів, інвесторів та регуляторних органів, для прийняття обґрунтованих рішень та забезпечення достовірної фінансової звітності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В останні роки існує значна кількість досліджень, присвячених порівняльному аналізу методів оцінки запасів у бухгалтерському обліку та їх впливу на фінансові результати. Цей напрямок досліджень є важливим для бізнесу, оскільки вибір методу оцінки запасів може суттєво вплинути на фінансову звітність, податкові зобов'язання та прийняття управлінських рішень.

Одна з актуальних наукових дискусій у цій сфері стосується порівняння методів оцінки запасів FIFO (First-In-First-Out), середньозваженої вартості, ціни продажу та інших. У дослідженнях Долишньої Т. [3, с. 610] та Ліхоносова Т. [7, с. 146] було проведено мета-аналіз існуючої літератури для порівняння впливу FIFO та інших методів на фінансову звітність. Хоча деякі науковці стверджують, що FIFO забезпечує більш точне відображення поточної вартості запасів, інші припускають, що метод нормативних витрат може бути більш вигідним для цілей оподаткування, особливо в умовах інфляції [10, с. 203]. Втім, питання порівняльності між компаніями, що використовують різні методи, залишається невирішеним.

Кілька наукових досліджень присвячено вивченню того, як вибір методу оцінки запасів впливає на фінансові коефіцієнти [11, с. 143]. Так, у дослідженні Тесака О. [9, с. 74] вивчався вплив FIFO та середньозваженої собівартості на ключові фінансові коефіцієнти, такі як при-

бутковість, ліквідність і платоспроможність. Вони виявили значні варіації цих коефіцієнтів залежно від застосованого методу оцінки. Втім, ступінь впливу цих відмінностей на сприйняття та прийняття рішень інвесторами потребує подальшого вивчення [1, с. 413].

Прийняття Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) призвело до стандартизації бухгалтерської практики в усьому світі. Водночас, ставлення до методів оцінки запасів згідно з МСФЗ залишається предметом обговорень. У дослідженні Загороднього А. [4, с. 231] проаналізовано вплив МСФЗ на методи оцінки запасів у різних країнах і галузях. Автори наголосили на необхідності подальших рекомендацій і стандартизації для підвищення порівняльності та узгодженості фінансової звітності.

З появою таких технологій, як блокчейн і штучний інтелект (ШІ), практики управління запасами стрімко змінюються. У дослідженні Подмешальської Ю. [8, с. 101] вивчалася, як технологія блокчейн може підвищити прозорість і точність оцінки запасів. Аналогічним чином, дослідження прогнозування попиту на основі штучного інтелекту та алгоритмів оптимізації запасів змінюють традиційні методи оцінки запасів. Водночас інтеграція цих технологій у систему бухгалтерського обліку та потенційні наслідки для стандартів фінансової звітності потребує подальшого вивчення.

Новою тенденцією в дослідженнях з оцінки запасів є врахування екологічних та соціальних факторів. Васьковської К. [2, с. 28] проаналізували вплив практики сталого управління запасами на фінансові показники та сприйняття зацікавлених сторін. Інтеграція екологічних і соціальних показників у методи оцінки запасів створює складні виклики, але водночас відкриває можливості для бізнесу показати свою прихильність до сталого розвитку.

Формулювання цілей статті. Метою є всебічний аналіз та порівняння поширених методів оцінки запасів, таких як FIFO, середньозваженої собівартості, а також інших методів.

Для досягнення мети перед нами було поставлено та виконано наступні завдання: проведення комплексного аналізу методів оцінки запасів FIFO (First-In, First-Out), метод ціни продажу, нормативних витрат та середньозваженої собівартості; порівняння переваг та недоліків кожного методу оцінки запасів; оцінити вплив кожного методу на фінансову звітність та фінансові коефіцієнти; дослідження інших менш поширених методів оцінки запасів та їх застосовності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Запаси займають ключове місце в бухгалтерському обліку, оскільки є основою для складання точної фінансової звітності та прийняття стратегічних рішень на підприємстві. Їхнє значення охоплює різні галузі, від роздрібною торгівлі до виробництва, де запаси складають значну частину активів і безпосередньо впливають на прибутковість, грошові потоки та операційну ефективність.

В основі поняття «запаси» є товари, які компанія тримає для продажу в ході звичайної діяльності або використовує у виробництві товарів, призначених для продажу. Відстеження запасів є дуже важливим, оскільки вони являють собою інвестиції фінансових ресурсів, пов'язуючи капітал, який в іншому випадку можна було б використати в іншому місці. Відповідно, для оптимізації розподілу ресурсів і максимізації прибутку необхідно мати чітке уявлення про важливість управління запасами.

У бухгалтерському обліку запаси відображаються в балансі як оборотний актив, що означає їхню грошову оцінку на певний момент часу. Точна оцінка запасів є обов'язковою для відображення правдивого та об'єктивного уявлення про фінансовий стан компанії. Для визначення вартості запасів використовуються різні методи, такі як FIFO (перше надходження – перший відпуск), метод ціни продажу, метод нормативних витрат та середньозважена собівартість, кожен з яких має свої наслідки для фінансової звітності та податкових зобов'язань [5, с. 221].

Коефіцієнти оборотності запасів, кількість днів зберігання запасів та інші показники, отримані на основі даних про запаси, дозволяють отримати важливу інформацію про операційну ефективність компанії та резуль-

тативність її методів управління запасами. Висока оборотність запасів, як правило, свідчить про стабільні продажі та ефективне управління запасами, тоді як низькі показники оборотності можуть свідчити про затоварення, застарілість запасів або недостатній рівень продажів.

Запаси грають важливу роль у визначенні собівартості реалізованої продукції (COGS), яка є ключовим компонентом у розрахунку валового прибутку і, зрештою, чистого прибутку. Точно зіставляючи собівартість реалізованої продукції з отриманими доходами, компанії можуть оцінювати свою прибутковість і приймати обґрунтовані рішення щодо цінних стратегій, обсягів виробництва та поповнення запасів.

Управління запасами впливає на управління грошовими потоками, оскільки надмірні запаси блокують грошові кошти, які можна було б використати на інші цілі, наприклад, на інвестиції в ініціативи з розвитку або виплату боргів. Ефективний контроль запасів забезпечує наявність достатньої кількості запасів для задоволення попиту клієнтів без зайвих витрат на утримання або дефіциту, що може призвести до втрат продажів і погіршення відносин з клієнтами [12, с. 262].

Зі стратегічної точки зору, дані про запаси дозволяють бізнесу передбачати тенденції попиту, виявляти сезонні коливання та відповідно коригувати графіки закупівель і виробництва. Привівши рівень запасів у відповідність до очікуваного попиту, компанії можуть зменшити операційні витрати, знизити ризик старіння та підвищити швидкість реагування на зміни на ринку.

Методи оцінки запасів мають ключове значення в бухгалтерському обліку, вони пропонують різні підходи до визначення грошової вартості одиниць запасів. Серед основних методів, що використовуються, – FIFO (перше надходження - перший вибуття), метод нормативних витрат, метод ціни продажу.

Метод FIFO, як видно з його назви, передбачає, що перші придбані або вироблені запаси першими продаються або використовуються. Відповідно, за FIFO собівартість реалізованих товарів (COGS) відображає собівартість найстаріших запасів у наявності, тоді як кінцева собівартість запасів відображає собівартість останніх придбаних або вироблених запасів. Цей метод добре узгоджується з фізичним рухом товарів на багатьох підприємствах і, як правило, призводить до збільшення звітного прибутку в періоди зростання цін.

Метод оцінки запасів за ціною продажу передбачає оцінку вартості запасів на основі їх очікуваної ціни продажу на ринку. Цей підхід враховує такі фактори, як ринковий попит, конкуренція та цінові стратегії, що застосовуються компанією. Оцінюючи запаси за очікуваною ціною продажу, підприємства можуть отримати більш точне уявлення про потенційний дохід, який може бути отриманий від їхніх запасів [6, с. 115].

На противагу цьому, метод нормативних витрат зосереджується на оцінці вартості запасів на основі витрат, понесених на їх придбання або виробництво, включаючи прямі витрати, такі як матеріали та робоча сила, а також непрямі витрати, такі як накладні витрати та адміністративні витрати. Цей метод ґрунтується на історичних даних і принципах бухгалтерського обліку для визначення вартості запасів, що робить його більш консервативним і менш чутливим до ринкових коливань.

Метод середньозваженої собівартості розраховує середню собівартість усіх одиниць, доступних для продажу протягом звітного періоду. Це здійснюється шляхом поділу загальної собівартості товарів, наявних для продажу, на загальну кількість одиниць, наявних для продажу. Цей метод згладжує коливання собівартості і може бути особливо корисним, коли одиниці запасів схожі та не відрізняються одна від одної.

Метод специфічної ідентифікації передбачає індивідуальне відстеження собівартості кожної одиниці запасів і зіставлення її з конкретними одиницями, що були продані або використані. Цей метод забезпечує точне співставлення витрат з доходами, але він може бути обтяжливим з адміністративної точки зору і, як правило, застосовується для цінних або унікальних товарів.

Кожен метод оцінки запасів має свої переваги та наслідки для фінансової звітності, податкових зобов'язань та прийняття рішень. Вибір методу може суттєво вплинути на прибуток, податки до сплати та фінансові коефіцієнти. Тому підприємства повинні уважно оцінювати придатність кожного методу, беручи до уваги такі фактори, як галузеві норми, коливання витрат, податкові питання та вимоги до фінансової звітності. До того ж, вибір методу оцінки запасів має бути послідовним у часі, щоб забезпечити порівнянність фінансової звітності та прозорість для зацікавлених сторін.

Методи оцінки мають важливе значення для точної оцінки вартості наявних запасів,

що, в свою чергу, впливає на фінансову звітність, податкові зобов'язання та процеси прийняття рішень. Водночас, кожен метод оцінки має свої переваги та недоліки, які можуть суттєво вплинути на фінансові результати компанії (табл. 1).

Одним з найпоширеніших методів оцінки запасів є метод FIFO (First-In-First-Out). Згідно з FIFO, передбачається, що найстаріші товари продаються першими, а найновіші залишаються на складі. Цей метод відповідає фактичному потоку товарів у багатьох галузях і, як правило, точніше відображає поточні ринкові ціни. Як наслідок, FIFO часто призводить до збільшення прибутку в періоди зростання цін, що може підвищити довіру акціонерів і поліпшити фінансові показники, такі як валова маржа прибутку та рентабельність активів.

Однак FIFO має свої недоліки. У періоди інфляції FIFO може завищувати вартість кінцевих запасів, що призводить до зниження собівартості реалізованих товарів (COGS) та збільшення оподаткованого прибутку. Це може призвести до збільшення податкових зобов'язань компанії. Також метод FIFO може неточно відображати справжню собівартість реалізованих товарів, особливо в галузях, де оборотність запасів висока або де собівартість запасів значно коливається [13].

Однією з ключових переваг методу ціни продажу є його відповідність ринковим умовам. Оскільки він враховує поточну динаміку ринку та вподобання покупців, він дає реалістичну оцінку вартості запасів, яка відповідає цілям компанії з продажу. Це може бути особливо корисним у галузях, де коливання цін є поширеним явищем або де оборотність запасів є досить швидкою.

Утім, метод ціни продажу також має свої обмеження. Однією з проблем є точне прогнозування майбутніх цін продажу, особливо на нестабільних і непередбачуваних ринках. Коливання попиту, зміни в поведінці споживачів та зовнішні фактори, такі як економічні умови, можуть впливати на точність оцінки ціни продажу. Окрім того, метод ціни продажу може не підходити для підприємств з малорухомими або застарілими запасами, оскільки він може завищувати вартість таких активів.

Однією з головних переваг методу нормативних витрат є його надійність і послідовність. Оскільки оцінка запасів ґрунтується на витратах компанії, які можна перевірити, він забезпечує стабільний та об'єктивний показник вартості запасів, який легко піддається аудиту та перевірці. Це робить його особливо

Таблиця 1

Переваги та недоліки методів оцінки запасів в бухгалтерському обліку [1; 6]

Метод оцінки запасів	Переваги	Недоліки
FIFO	Зіставляє поточні витрати з поточними доходами, що може точно відобразити поточні ринкові умови; призводить до збільшення чистого прибутку в інфляційні періоди	Може не відобразити фактичний потік товарів у деяких галузях; може призвести до вищого оподаткованого доходу та податків, що сплачуються під час інфляції
Метод ціни продажу	Відображає поточні ринкові умови та попит клієнтів. Забезпечує реалістичну оцінку вартості запасів відповідно до цілей продажів. Підходить для галузей з коливаннями цін і швидкою оборотністю запасів.	Точність залежить від здатності прогнозувати майбутні ціни продажу, що може бути складним завданням на нестабільних ринках. Може завищувати вартість малорухомих або застарілих запасів.
Метод нормативних витрат	Спирається на історичні витрати, які можна перевірити, пропонуючи стабільність і послідовність в оцінці. Легко піддається аудиту та перевірці, що сприяє дотриманню вимог та прозорості. Особливо підходить для стабільних або регульованих галузей з мінімальною волатильністю цін.	Може не повністю відобразити справжню економічну вартість запасів, особливо на динамічних або конкурентних ринках. Вартість може відставати від фактичних ринкових умов, що може призвести до заниження вартості запасів.
Середньозважена собівартість	Згладжує коливання цін у часі, забезпечуючи більш стабільну собівартість реалізованої продукції; простота в розрахунку	Може неточно відобразити поточні ринкові ціни в періоди значних цінових коливань; може спотворювати вартість запасів, якщо спостерігаються екстремальні коливання цін
Специфічна ідентифікація	Забезпечує найбільш точне відображення фактичних витрат на кожну конкретну продану позицію; корисна для галузей з унікальними або дорогоцінними товарами	Вимагає детального ведення обліку, що може зайняти багато часу та коштів; піддається маніпуляціям, якщо не задокументувати належним чином

зручним для підприємств, що працюють у стабільних або регульованих галузях, де волатильність цін мінімальна.

Разом з тим, метод нормативних витрат може не повністю відобразити справжню економічну вартість запасів, особливо в ситуаціях, коли ринкові ціни суттєво відрізняються від витрат, яких зазнала компанія. На швидкозмінних або конкурентних ринках вартість запасів, визначена за цим методом, може відставати від реальних ринкових умов, що потенційно може призвести до заниження справжньої вартості запасів (табл. 2).

Іншим поширеним методом оцінки запасів є метод середньозваженої собівартості, який розраховує середню собівартість одиниць запасів на основі їхніх закупівельних цін та кількості. Цей метод згладжує коливання

собівартості запасів і може забезпечити більш стабільну собівартість реалізованої продукції з плином часу. Середньозважену собівартість відносно просто розрахувати, і її часто використовують у галузях з однорідною продукцією та стабільними цінами [14].

Однак метод середньозваженої собівартості може неточно відобразити фактичну собівартість запасів у періоди значних коливань цін. До того ж, він може призвести до розбіжностей в оцінці запасів, коли ціни сильно змінюються з часом, що потенційно може викривляти фінансові результати та коефіцієнти.

Висновки. Отже, запаси мають величезне значення в бухгалтерському обліку, адже вони становлять значну частину активів компанії і безпосередньо впливають на фінансові результати, прибутковість та опе-

Порівняльний аналіз методів оцінки запасів [2–4]

Критерії	FIFO (перший прийшов, перший пішов)	Метод оцінки продажів	Метод нормативних витрат	Середньозважена вартість	Специфічна ідентифікація
Принцип	Вважає, що найстаріші запаси використовуються в першу чергу	Вартість запасів визначається на основі очікуваних цін продажу товарів на ринку.	Полягає в оцінці запасів на підставі фактичних витрат, що понесені на їхнє виробництво або закупівлю.	Розраховує середню вартість усіх наявних одиниць	Збігається з фактичною собівартістю кожної проданої або використаної одиниці
Собівартість реалізованих товарів (COGS)	Відображає найстаріші витрати на запаси	На основі очікуваних цін продажу та ринкових умов.	Базується на фактичних витратах, здійснених при виробництві або придбанні.	Згладжування коливань витрат	Відповідає фактичній вартості проданих товарів
Кінцеві запаси	Відображає останні витрати на запаси	Відображає ринковий попит і потенційні ціни продажу.	Базується на історичних витратах, що може занижувати поточну ринкову вартість.	Відображає середню вартість всіх одиниць	Відображає фактичну вартість залишків запасів
Прибутковість	У періоди зростання цін може призвести до збільшення звітного прибутку	Може забезпечити більш точне відображення потенційного доходу.	Може призвести до консервативних оцінок прибутковості.	Помірний вплив на звітний прибуток	Сильно варіюється в залежності від собівартості продукції
Податкові наслідки	Може призвести до збільшення оподаткованого доходу через вищий звітний прибуток	Може призвести до збільшення оподаткованого прибутку, якщо вартість запасів вища.	Може призвести до зниження оподаткованого прибутку через консервативну оцінку.	Помірний вплив на оподаткований прибуток	Значно варіюється залежно від собівартості
Рівень адміністративної складності	Відносно простий; базується на купівлі або виробничому замовленні	Потребує моніторингу та пристосування до ринкових змін і коливань цін.	Покладається на історичні дані та стандартну бухгалтерську практику, менше моніторингу.	Простий розрахунок на основі загальних витрат та одиниць	Потребує детального відстеження витрат за окремими позиціями
Пристосованість до інфляційного стану	Може забезпечити краще узгодження витрат з доходами	Сприйнятливий до інфляційного тиску, може завищувати вартість запасів.	Зазвичай менш схильна до впливу інфляції, оскільки базується на історичних витратах.	Забезпечує згладжену базу витрат, зменшуючи вплив коливань витрат	Дозволяє точно узгодити витрати з доходами
Відповідність стандартам бухгалтерського обліку	Загальноприйнята згідно з GAAP та МСФЗ	Загалом відповідає стандартам бухгалтерського обліку, якщо базується на надійних ринкових даних.	Відповідає стандартам бухгалтерського обліку, якщо базується на точних історичних витратах.	Загальноприйняті згідно з GAAP та МСФЗ	Прийнято згідно з GAAP та МСФЗ, якщо вони надійні та практичні

раційну ефективність. Правильне управління запасами необхідне для подання достовірної фінансової звітності, оптимізації розподілу ресурсів, максимізації прибутковості та підтримки конкурентоспроможності в умовах активного розвитку економіки.

Методи оцінки запасів у бухгалтерському обліку мають значний вплив на фінансові результати компанії. Кожен метод має свої переваги та недоліки, які необхідно уважно враховувати з огляду на галузь, в якій працює компанія, динаміку цін та фінансові цілі. У той час як FIFO може призвести до збіль-

шення звітного прибутку і кращої відповідності доходів витратам, метод нормативних витрат може допомогти мінімізувати податкові зобов'язання в періоди інфляції.

Метод середньозваженої собівартості пропонує стабільність і простоту, але може неточно відображати справжню вартість запасів в умовах нестабільності ринків. Врешті-решт, вибір методу оцінки запасів повинен визначатися конкретними обставинами та цілями компанії, з урахуванням потенційних наслідків для фінансової звітності та прийняття рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Багрій Н. Облік фінансових результатів діяльності суб'єктів малого підприємництва та шляхи його вдосконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 3(67). С. 413-418. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-89> (дата звернення: 02.05.2024).
2. Васюковська К. О., Космачевська Е. В., Володіна О. П., Сігідова В. В. Особливості методів оцінки вибуття запасів з урахуванням специфіки діяльності як окремий елемент облікової політики підприємства. *Food Industry Economics*. 2023. № 15 (1). С. 25-30. DOI: <https://doi.org/10.15673/fe.v15i1.2666> (дата звернення: 02.05.2024).
3. Долішня Т., Хома С., Шумей Я. Вітчизняний та міжнародний досвід обліку запасів на малих підприємствах: порівняльна характеристика. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 14 (28). С. 607-616. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)-607-616](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)-607-616) (дата звернення: 02.05.2024).
4. Загородній А. Г., Стрижка Т. А. Вплив облікової політики підприємства на величину сплачуваного податку на прибуток. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2019. № 1 (53). С. 229-232. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1\(53\).229-232](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1(53).229-232) (дата звернення: 02.05.2024).
5. Кіндрацька Г. І., Гордієнко С. Я. Інформаційні ресурси фінансового аналізу: вплив викривленої фінансової інформації на якість його результатів. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 2 (18). С. 216-226. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2\(18\)-216-226](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2(18)-216-226) (дата звернення: 02.05.2024).
6. Крот Ю. М., Майданюк В. В. Інформаційне забезпечення та організаційно-методична побудова процесу аудиту фінансових результатів діяльності підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 6(74). С. 112-118. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-64> (дата звернення: 02.05.2024).
7. Ліхоносова Г. С., Лазебна І. Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 25(1). С. 144-148.
8. Подмешальська Ю. В., Парнюк О. В. Документальне забезпечення обліку товарних запасів на підприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 97-104. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.22.97> (дата звернення: 02.05.2024).
9. Тесак О. В. Облікова політика щодо контролю за наявністю й використанням виробничих запасів. *Підприємництво і торгівля*. 2020. № 27. С. 72-75. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-13> (дата звернення: 02.05.2024).
10. Томчук В., Михайлишена А. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами. *Економічний аналіз*. 2021. № 31(3). С. 198-205. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.03.198> (дата звернення: 02.05.2024).
11. Фесенко В. В., Таран В. Проблеми оцінки поточних біологічних активів та відображення їх у фінансовій звітності підприємства. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2019. № 56(1). С. 139-147. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.01.139 (дата звернення: 02.05.2024).
12. Цибулько А. О., Гевлич Л. Л. Проблеми оцінки в рамках управління виробничими запасами вітчизняних підприємств. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. № 1(12). С. 260-264.

13. Ilyina A. E-governance in system interaction of public authorities. *Journal of e-Government Studies and Best Practices*. 2022. Vol. 2022. URL: <https://ibimapublishing.com/articles/JEGSBP/2022/314137/314137.pdf> (дата звернення: 04.05.2024).
14. Melnychenko S., Morozova O., Bohadorova L. Spatial-temporal dynamics of qualitative changes in efficiency of agricultural production in agricultural holdings of Ukraine in 2015 and 2019. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*. 2021. № 101. С. 45-58. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-05> (дата звернення: 02.05.2024).

REFERENCES:

1. Bahrii N. (2019). Oblik finansovykh rezultativ diialnosti sub'iektiv maloho pidpriemnytstva ta shliakhy yoho vdoskonalennia [Accounting of financial performance of small business entities and ways of its improvement]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, vol. 3 (67), pp. 413-418. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-89> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
2. Vaskovska K. O., Kosmachevska E. V., Volodina O. P., Sihadova V. V. (2023). Osoblyvosti metodiv otsinky vybuttya zapasiv z urakhuvanniam spetsyfyky diialnosti yak okremyi element oblikovoi polityky pidpriemstva [Features of inventory valuation methods considering the specificity of activities as a separate element of the company's accounting policy]. *Food Industry Economics*, vol. 15 (1), pp. 25-30. DOI: <https://doi.org/10.15673/fie.v15i1.2666> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
3. Dolishnia T., Khoma S., Shumei Ya. (2023). Vitchyzniani ta mizhnarodnyi dosvid obliku zapasiv na malykh pidpriemstvakh: porivnialna kharakterystyka [Domestic and international experience in inventory accounting for small enterprises: a comparative analysis. Scientific innovations and advanced technologies]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii – Scientific innovations and advanced technologies*, vol. 14 (28), pp. 607-616. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)-607-616](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)-607-616) (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
4. Zahorodnii A. H., Stryzhka T. A. (2019). Vplyv oblikovoi polityky pidpriemstva na velychynu splachuvanoho podatku na prybutok [The impact of company accounting policy on the amount of corporate income tax paid]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Economy*, vol. 1 (53), pp. 229-232. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1\(53\).229-232](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2019.1(53).229-232) (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
5. Kindratska H. I., Hordiienko S. Ya. (2019). Informatsiini resursy finansovoho analizu: vplyv vykryvlenoi finansovoi informatsii na yakist' yoho rezul'tativ [Information resources of financial analysis: the impact of distorted financial information on the quality of its results]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, vol. 2 (18), pp. 216-226. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2\(18\)-216-226](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2(18)-216-226) (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
6. Krot Yu. M., Maidaniuk V. V. (2019). Informatsiine zabezpechennia ta orhanizatsiino-metodychna pobudova protsesu audytu finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva [Information support and organizational-methodological structure of the audit process of the financial results of enterprise activity]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi – Problems of the systemic approach in economics*, vol. 6 (74), pp. 112-118. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-6-64> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
7. Likhonosova H. S., Lazebna I. R. (2019). Orhanizatsiini zasady obliku ta audytu finansovykh rezultativ pidpriemstv [Organizational principles of accounting and auditing of financial results of enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*, vol. 25 (1), pp. 144-148.
8. Podmeshal's'ka Yu. V., Parniuk O. V. (2020). Dokumental'ne zabezpechennia obliku tovarnykh zapasiv na pidpriemstvi [Documentary support for inventory accounting at the enterprise]. *Agrosvit – Agroworld*, no. 22, pp. 97-104. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.22.97> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
9. Tesak O. V. (2020). Oblikova polityka shchodo kontroliu za naiavnistiu y vykorystanniam vyrobnychyykh zapasiv [Accounting policy for monitoring the availability and utilization of production inventories]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia – Entrepreneurship and trade*, vol. 27, pp. 72-75. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1256-2020-27-13> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
10. Tomchuk V., Mykhailyshena A. (2021). Osoblyvosti oblikovo-analitychnoho zabezpechennia upravlinnia vyrobnychymy zapasamy [Features of accounting and analytical support for managing production inventories]. *Ekonomichniy analiz – Economic analysis*, vol. 31 (3), pp. 198-205. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.03.198> (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)

11. Fesenko V. V., Taran V. (2019). Problemy otsinky potochnykh biolohichnykh aktyviv ta vidobrazhennia yikh u finansovii zvitnosti pidpriemstva [Issues in the valuation of current biological assets and their reflection in the financial statements of the enterprise]. *Halitskyi ekonomichnyi visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu – Galician economic bulletin of the Ternopil National Technical University*, vol. 56 (1), pp. 139-147. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2019.01.139 (accessed date May 2, 2024). (in Ukrainian)
12. Tsybulko A. O., Gevlych L. L. (2020). Problemy otsinky v ramkakh upravlinnia vyrobnychymy zapasamy vitchyznianskykh pidpriemstv [Challenges in inventory valuation within the framework of inventory management in domestic enterprises]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa – Bulletin of the student scientific society of DonNU named after Vasyl Stus*, vol. 1 (12), pp. 260-264. (in Ukrainian)
13. Ilyina A. (2022). E-governance in system interaction of public authorities. *Journal of e-Government Studies and Best Practices*, Available at: <https://ibimapublishing.com/articles/JEGSBP/2022/314137/314137.pdf> (accessed date May 4, 2024).
14. Melnychenko S., Morozova O., Bohadorova L. (2021). Spatial-temporal dynamics of qualitative changes in efficiency of agricultural production in agricultural holdings of Ukraine in 2015 and 2019. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*, no. 101, pp. 45-58. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-101-05> (accessed date May 2, 2024).